

CİNSİYET DEĞİŞTİRME: SÜREÇ, AMELİYATLAR VE YAN ETKİLER

Cinsiyet değiştirme, karşı cinsin görünümünü elde etmek amacıyla kişinin esas cinsiyetine (biyolojik cinsiyetine) uyguladığı bir dizi tıbbi ve cerrahi müdahale olarak ifade edilmektedir. Günümüzde cinsiyeti konusunda kafa karışıklığı yaşayan insanlar, LGBT hareketi tarafından "transseksüel/trans" olarak kabul edilmekte ve psikoterapi yöntemleri atlanarak hastalar doğrudan cinsiyet değiştirme sürecine yönlendirilmektedir.

Cinsiyet konusunda kafa karışıklığı veya memnuniyetsizlik yaşamak ise psikiyatride cinsiyet disforisi (cinsiyet hoşnutsuzluğu) olarak adlandırılmaktadır. Çocuklar ve gençlerde görülen cinsiyet disforisi, çoğunlukla ergenliğin bitimiyle birlikte kendiliğinden ortadan kalkmakta olup, devam ettiği durumlarda ise psikoterapi yöntemleriyle tedavi edilebilmektedir.

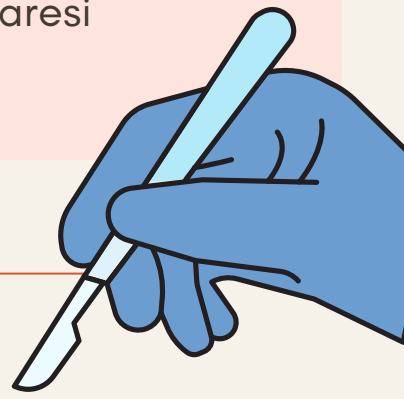
Mevcut düzende LGBT hareketinin transeks ellik ideolojisine kapılan gençler ise yanlış bedende doğdukları yanılgısına kapılarak cinsiyet değiştirme ameliyatlarına yönelmektedir.

Dünya Geneline Cinsiyet Değiştirme Süreci

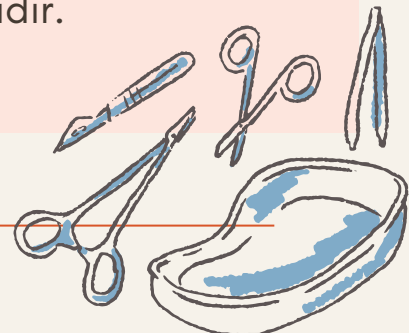
LGBT hareketinin bilimsel ve kültürel alanda yürüttüğü algı çalışmaları neticesinde özellikle çocuk ve gençler arasında cinsiyet disforisi şikayetlerinde ciddi bir artış gözlemlenmektedir. Amerika ve Avrupa ülkelerinde uygulanan sistemde, cinsiyeti hakkında kafa karışıklığı yaşıyan gençlere derhal cinsiyet disforisi teşhisi konulmakta ve teşhisin ardından etkili bir psikiyatrik değerlendirme gerçekleştirilmeksizin hastalar cerrahi ameliyatlara yönlendirilmektedir.

Transseksüel olduğuna inandırılan bu gençlerin cinsiyet değiştirebilmesi için yasal imkanlar da olabildiğince genişletilmiştir. Örneğın Amerika'nın bazı eyaletlerinde 18 yaş altı çocuklar, ebeveyn rızası olmaksızın cinsiyet değiştirme sürecine başlayabilmektedir. İsveç'te ise 12 yaşından itibaren çocukların nüfus kaydında yeni bir cinsiyet başvurusunda bulunması için sadece vasinin onayı yeterli görülmekte ve sağlık uzmanları tarafından yapılması gereken herhangi bir değerlendirme şartı aranmamaktadır. Bugün birçok ülkede benzer uygulamalar yapılmakta ve çocuğun beyanı esas alınarak cinsiyet değiştirme süreci başlatılmakta veya nüfus sicilindeki cinsiyet ibaresi değiştirilebilmektedir.

İnsan hakları ve özgürlükler kapsamında desteklenen bu ve benzeri uygulamalar, toplumsal düzeni bozacak nitelikte bir takım zorluklara neden olmaktadır. Örneğin, Kanada’da “trans kadın” olduğunu iddia eden elli yaşındaki bir erkeğin her yıl genç kızlarla yüzme yarışlarına katıldığı ve aynı soyunma odasını paylaştığı bu ve benzeri haberler konunun suistimale ne kadar açık olduğunu göstermektedir. Ciddi bir güvenlik sorunu doğuran transseksüellik iddiası adaletsiz uygulamaları da beraberinde getirmekte ve kendini “trans kadın” olarak lanse eden erkekler, kadınlara ayrılan spor müsabakalarında yer alarak erkek kategorisinde ulaşamayacakları dereceleri almaktadır.

Artan bu tür haberler karşısında, cinsiyet değiştirme protokollerini yeniden değerlendirmeye yönelik eğilimler de ortaya çıkmıştır. Örneğin, Amerika’da yaygınlık kazanan cinsiyet değiştirme ameliyatlarına ilişkin olarak bir federal mahkemenin, Alabama eyaletinde reşit olmayanlar için bu uygulamaları yasaklama kararına destek olması oldukça dikkat çekicidir. Ohio eyaleti ise yakın zamanda basına yaptığı bir açıklamada, çocukları ve yetişkinleri korumak amacıyla cinsiyet değiştirme uygulamalarına ciddi sınırlamalar getirmeye hazırlandıklarını ifade etmiştir. İngiltere hükümeti ise dünya genelinde cinsiyet değiştirme protokollerinin esnek olduğu ülkelere karşı harekete geçerek, kişinin kendi beyanını esas alarak (yani uzman doktor veya hakim onayı olmaksızın) cinsiyet değiştirmesine izin veren ülkeleri kara listeye almaktadır.

Türkiye’de Cinsiyet Değişirme Süreci

Türkiye’de, uluslararası uygulamalardan farklı olarak cinsiyet değiştirebilmek için belirli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. LGBT çevreleri tarafından translara yönelik bir hak ihlali gibi gösterilen bu şartlar, esasen Avrupa ve Amerika’da transların neden olduğu hak ihlalleri ve suistimallerin bir benzerinin burada yaşanmamasını amaçlamaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki LGBT hareketinin savunduğu ideolojiler genel olarak toplum düzenini hedef alan bir nitelik taşımakta, ülkemizde yürütülen uygulamalar ise bu hareketin doğuracağı sorunları önlemede yetersiz kalmaktadır.

Ülkemizde cinsiyet değiştirmek isteyenler yasal izinler, psikiyatrik değerlendirmeler ve cerrahi operasyonların dahil edildiği uzun bir süreçten geçirilmektedir. Kanunlarımıza göre cinsiyet değiştirmek isteyenler ilk olarak mahkemenin sunduğu izin şartlarını yerine getirmelidir. İlk aşamayı eksiksiz bir şekilde yerine getiren kişi, cinsiyet değiştirme ameliyatlarını tamamlamış bir şekilde mahkemeye yeniden başvurarak nüfusta cinsiyet değişikliğine gidebilir. Mahkeme tarafından belirlenen izin şartları arasında yer alan resmî sağlık raporu için uzman kişilerden oluşan bir kurula yönlendirilen gençler yaklaşık 2 yıl süren bir değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Bir psikiyatr, plastik cerrah, kadın doğumcu, ürolog, genetikçi, endokrinolog ve hukukçunun yer aldığı kurulda psikiyatrinin bildireceği 'hasta için cinsiyet değiştirme sürecine devam edilmesinin uygun' olduğunu bildiren bir raporla birlikte kişi, cinsiyet değiştirmenin ilk basamağı olan ergenlik engelleyiciler ve karşı cinsiyet hormon ilaçları kullanımına başlatılmaktadır.

Mahkeme tarafından belirlenen izin şartları arasında yer alan resmî sağlık raporu için uzman kişilerden oluşan bir kurula yönlendirilen gençler yaklaşık 2 yıl süren bir değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Bir psikiyatr, plastik cerrah, kadın doğumcu, ürolog, genetikçi, endokrinolog ve hukukçunun yer aldığı kurulda psikiyatrinin bildireceği 'hasta için cinsiyet değiştirme sürecine devam edilmesinin uygun' olduğunu bildiren bir raporla birlikte kişi, cinsiyet değiştirmenin ilk basamağı olan ergenlik engelleyiciler ve karşı cinsiyet hormon ilaçları kullanımına başlatılmaktadır.

Ergenlik Engelleyiciler ve Karşı Cinsiyet Hormonları

Temelde ergenlik engelleyiciler, fiziksel belirtilerin erken yaşta ortaya çıktığı "erken ergenlik" durumuyla başa çıkmak için geliştirilmiş hormonlardır. LGBT hareketinin etkisiyle günümüzde bu hormonlar, cinsiyet disforisi için bir sözde tedavi yöntemi olarak kullanılmaktadır.

Ergenlik engelleyicilerin cinsiyet disforisine sahip çocuklarda psikososyal durumu olumlu yönde etkilediğini iddia eden LGBT hareketi, bu ilaçların amacı dışında kullanımına yol açmış bulunmaktadır. Cinsiyet disforisi yaşayan bir çocuğun ergenlikle birlikte vücudunda meydana gelen değişimlere bağlı olarak strese girmesi oldukça normaldir. Bu durumun psikiyatride tanı, teşhis ve tedavi yöntemleri belirlenmiştir. Ancak LGBT hareketi, psikiyatrik tedavi yaklaşımlarını bertaraf ederek çocukların ruhsal sıkıntılarına çözüm olarak ergenlik engelleyici ilaçlar, hormon tedavileri ve cinsiyet değiştirme ameliyatlarına yönlendirmektedir.

Cinsiyet disforisi teşhisi alan çocukları, tıbbi ve cerrahi müdahalelerden uzak tutmaya çalışan aileler ise çocuklarının ameliyat olmaması durumunda bunalıma girip intihar etme olasılığı ile korkutulmaktadır. Ancak gerçek şu ki, cinsiyet disforisi genellikle kişide var olan anksiyete ve depresif bozukluk, otizm spektrum bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu gibi rahatsızlıklar ile ilişkili olarak gelişmektedir. Disforiden önce de ruhsal olarak bir takım sorunlar yaşayan ergenler, yanlış bedende doğdukları düşüncesiyle hareket ederek cinsiyet değiştirme ameliyatını tüm sorunların çözümü olarak görmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar ise transseksüel bir hayat tarzının gençlere beklenen mutluluğu sağlamadığını ortaya koymaktadır.

Nitekim trans ergenler ve trans olmayan ergenler arasındaki intihar eğilimini inceleyen bir çalışma, transların tüm sonuçlarda daha yüksek intihar düşüncesi ve intihar girişim oranları sergilediğini göstermektedir. Konu ile alakalı LGBT hareketinin iddialarını çürüten birçok makale çalışması bulunmaktadır.

Cinsiyet değiştirme sürecinde, ergenlik engelleyicilerin ardından karşı cinsiyet hormon uygulaması devreye sokularak erkeğe benzemek isteyen kadınlara testosteron hormonu, kadına benzemek isteyen erkeklere ise östrojen ve progesteron hormonları verilmektedir. LGBT çevreleri tarafından “hormon tedavisi” olarak adlandırılan bu süreç, tedavi özelliği taşımamakla birlikte bu tür ilaçların kan pıhtılaşması, kardiyovasküler sorunlar, kemik sağlığı üzerinde olumsuz etkiler ve kalıcı kısırlığa kadar giden bir dizi sağlık sorununa yol açtığı bilinmektedir. Ömür boyu kullanım zorunluluğu taşıyan bu ilaçların, insan sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin uzun vadeli çalışmalar ise bulunmamaktadır.

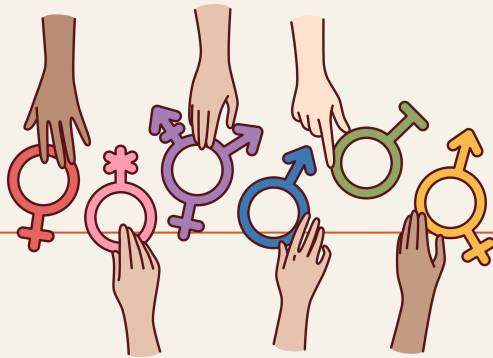

Cinsiyet Değiştirme Ameliyatları

Cinsiyet değiştirme ameliyatları, cinsiyetinden memnun olmayan transların fiziksel görünümünü tıbbi ve cerrahi müdahaleler yoluyla karşı cinse benzetmeyi amaçlamaktadır. Uygulamalar, erkekten kadına (MtF/male to female) veya kadından erkeğe (FtM/female to male) olarak iki kategoride gerçekleştirilmektedir.

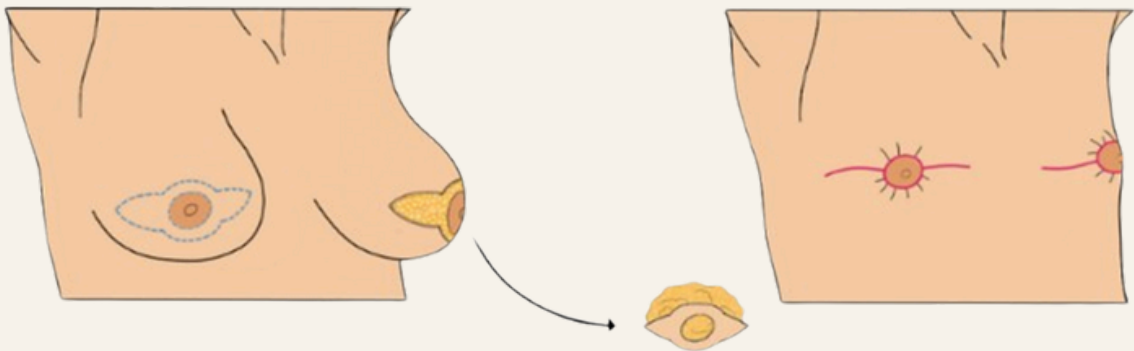
Cinsiyet değiştirme ameliyatı kapsamında birincil cinsiyet özellikleri yani üremeye doğrudan ilişkili olan özellikler işlevsiz hale getirilmektedir. Kadınlarda histerektomi (rahmin alınması) ve ovariectomi (yumurtalıkların alınması) işlemleri uygulanırken, erkeklerde testislerin alındığı orşiektomi ve penisin alındığı penektomi ameliyatı gerçekleştirilmektedir. Kalıcı kısırlığa neden olan bu işlemlerin ardından bir transın çocuk sahibi olması mümkün değildir.

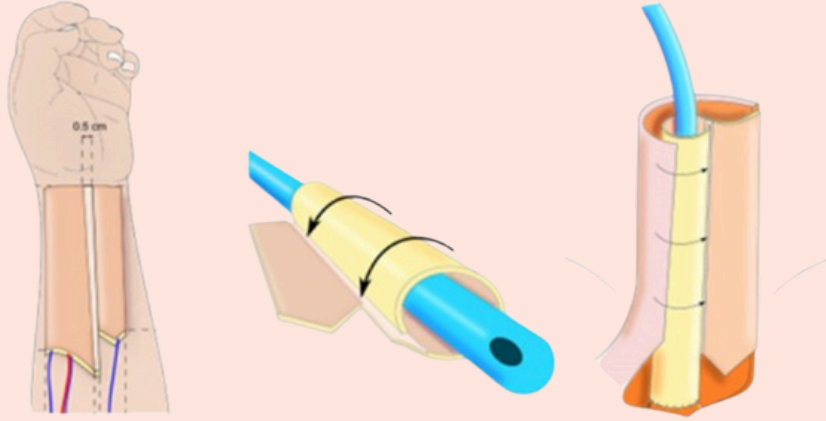
Üreme organlarının yanı sıra, karşı cinsin görünümüne daha yakın bir görünüm elde etmek adına kadınlara mastektomi (memelerin alınması), metoidioplasti (hormonla büyütölen klitoris dokusuyla, penise benzer bir görünüm elde edilmesi), falloplastisi (ön koldan alınan deri parçasıyla yapay penis yapımı) gibi ameliyatlar yapılmaktadır. Bu ameliyatların her biri ciddi sağlık risklerini de beraberinde getirmektedir.

Örneğin falloplasti, cinsiyet değiştirme ameliyatları arasında en zor ve en karmaşık operasyon olarak kabul edilmektedir. Birden fazla aşaması bulunan bu ameliyat, ön koldan alınan deri parçasıyla penisin ana gövdesini oluşturmanın yanı sıra skrotum oluşturma, penis başı oluşturma ve üretroplasti (idrar yolu uzatma ameliyatı) gibi ek cerrahi işlemleri içermektedir. Her bir parçanın vücuda uyumunda yaşanan komplikasyonlar nedeniyle yapay penis ameliyatları en iyi ihtimalle 1-2 yılda ancak tamamlanmaktadır.

Oldukça ağrılı ve sancılı geçen bu süre zarfında meydana gelebilecek komplikasyon oranı, penise benzetilen parça için yaklaşık %25 ve üretroplasti için %64 olarak belirlenmiştir. Üstelik, söz konusu operasyonları geçiren translar yapılan cerrahi müdahalenin sonucunda fonksiyonel bir penis elde etmediklerini ve cinsel ilişki sırasında ciddi boyutlarda ağrı hissettiklerini açıkça ifade etmektedir.

Cinsiyet değiştirmek isteyen erkeklerde ise meme implantı (memenin büyütülmesi), trakeal traş (Adem elmasının küçültülmesi), penektomi (penisin alınması) vajinoplasti (yapay vajina yapımı) ve yüz feminizasyonu gibi ameliyatlara gerçekleştirilmektedir. Yapılan operasyonlar biyolojik cinsiyeti değiştirmediği gibi vücutta farklı hasarlara neden olabilmektedir. Örneğin vajinoplasti olarak bilinen alt cerrahi ameliyatı, kişide yapay vajina oluşturmayı amaçlayan cerrahi bir operasyon türüdür. Bu işlemden sonra oluşturulan bölgedeki yapay açıklığı korumak ve iyileşip kapanmasını önlemek için hastanın bir yıl boyunca özel bir aparat kullanması gerekmektedir. Açıklığın kapandığı veya daraldığı her durumda ise açmak için yeni bir ameliyat yapılmaktadır. Yapay açıklığın daralması, idrar çıkış yerinin daralması ve alt bağırsak ile yapay vajina arasında anormal bir bağlantı veya açıklık oluşması (yani dışkının yapay vajinaya sızması) vajinoplasti kaynaklı komplikasyonlardan bazılarıdır. Süresiz bir bakım ve kontrol içeren bu süreçte ortaya çıkan komplikasyonların neden olduğu hasarı giderebilmek için bazen birden fazla ameliyat yapılması gerekmektedir.

Cinsiyet Değiştirme Ameliyatlarının Yan Etkileri

Cinsiyet değiştirme ameliyatları, genel olarak bir dizi potansiyel risk ve komplikasyon içermektedir. Bu risklerden en önemlisi enfeksiyon ve kanama riskidir. Ülkemizde kişi başi maliyeti 500 binden başlayarak 2 buğuk milyona kadar çıkan bu ameliyatlarda yalnızca alt cerrahide (cinsel organın karşi cinsiyetinkine benzeyecek şekilde dönüştürüldüğü ameliyatlar) görülen komplikasyonlar hematoma (kanama), sinir yaralanması, deri greftlerinin (naklinin) başarısızlığı, idrar yolunda yaralanma, açıklıklardan idrar kaçağı, vajinal sarkma, kalın bağırsağın son kısmı olan rektumda anomali oluşumu, mesanede fistüller (anormal anatomik yapılanmalar), akut kanama, üretra ve cilt arasında anormal bağlantılar, cinsel ilişkide ağrı, klitoral doku ölümü, idrar yapamama durumu ve bağırsaklarda oluşan ciddi komplikasyonlar olarak sıralanmaktadır. Ameliyat sonrasında genital bölgede duyu kaybı yaşanabilmekte ve özellikle hastaların büyük çoğunluğu kasık bölgelerini bir daha hiç hissetmediklerini ifade etmektedir. Kronik uyuşukluk ve his kaybı bu ameliyatların olağan sonucu olarak görülmektedir. Bu risklerin yanı sıra, cinsiyet değiştirme ameliyatlarına ilişkin araştırmaların neredeyse tamamının LGBT ideolojisi lehine yazıldığı ve bu çalışmaların uzun vadeli değerlendirmeler içermediği bilinmektedir.

Sonuç olarak cinsiyet değiştirme kararı her aşamasıyla oldukça zor, geri d6nüşü olmayan ve tehlikeli sonuçlar doğurabilecek bir karardır. Biyolojik özelliklerin değiştirilemez olduğu gerçeğinden hareketle uygulanan tüm prosedürlerin yalnızca fiziksel görünümü değiştirmeye yönelik olduğunu söylemek mümkündür. Cinsiyet değiştirme süreci, kişide mevcut olan ruhsal rahatsızlıkları gidermediği gibi ilaç ve cerrahi operasyonlar sonucu 6mür boyu sürecek bir takım ruhsal ve fiziksel rahatsızlıkları da beraberinde getirmektedir.

